

AMANDA CRAIG

**PETOLLINEN
MAA**

Petollinen maa

AMANDA CRAIG

PETOLLINEN
MAA

Englannin kielestä suomentanut

Maikki Soro

minerva
MINERVA KUSTANNUS
HELSINKI

Englanninkielinen alkuperäisteos:

Amanda Craig: *The Lie of the Land*

Copyright © 2017 Amanda Craig

First published in the United Kingdom in the English language in 2017 by Little, Brown, an imprint of Little, Brown Book Group.

Suomenkielinen laitos:

© Minerva Kustannus, 2023

Minerva Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

www.minervakustannus.fi

Suomennos: Maikki Soro

Kansi: Tilla Larkiala / Taittopalvelu Yliveto Oy

Ulkoasu ja taitto: Taittopalvelu Yliveto Oy

ISBN 978-952-375-753-0

Painettu EU:ssa.

Matti kukkarossa

Lottie ja Quentin Bredin eivät voi ottaa avioeroa. Heillä ei ole siihen varaa.

”Oletko varma?”

”Olen.”

”Eikö ole mitään mahdollisuutta?”

”Ei.”

He ovat jo niin tottuneita kommunikoimaan puhumisen sijaan lyhytsanaisilla tekstiviesteillä, että molemmista tuntuu oudolta keskustella kasvojen välillä.

”Voi perhana. Aika paha juttu”, Quentin sanoo. Hän kaataa itselleen kolmannen viinilasillisen ja tutkailee sitä. ”Enpä arvannut, että vois olla liian köyhä ottamaan eroa.”

”No, tähän malliin on joka tapauksessa mahdoton jatkaa”, Lottie sanoo. Hän ei juo. Toisen heistä, ja aina hänen, on pidettävä pää selvänä.

Avioliiton kariutuminen on pikkujuttu kaikille muille paitsi osallisille. Quentinin uskottomuuden paljastuttua maailmassa on ollut valankumouksia, maanjäristyksiä, hurrikaaneja, terroritekoja ja globaali talouskriisi, mutta Bredinin pariskunnalle niillä ei ole mitään merkitystä.

”Minun päähäni ei mahdu, ettei tämä halvatun talo menisi kaupaksi.”

”Saahan tämän myytyä, muttei sellaiseen hintaan, että sillä saisi molemmille oman asunnon.”

”Entäs vuokraaminen?”

”Ainoa keino hankkia jostakin tuloja on panna tämä vuokralle ja muuttaa itse halvempaan asuntoon. Paljon halvempaan.”

Keittiössä on hiirenhiljaista, vain läheinen ylikulkusilta humisee murheellisena. Kesäaurion pulskistamat puut ovat harmaita katu-pölystä ja kipeästi sateen tarpeessa. Heidän tyttärensä nukkuvat yläkerrassa, ja Lottien poika Xan on linnoittautunut huoneeseensa katselemaan yöpuku päällä piraattisivustolta lataamaansa elokuvaa. Keittiön pöydällä on vielä rippeitä perheen ensimmäisestä yhteisestä ateriatesta moneen kuukauteen, ateriatesta, jonka Quentin on laittanut Lottien ostamista aineksista. He ovat sopineet, että kaikki kotiaskaareet jaetaan tästä lähin tasan. Puolet pitkästä pyökkiviilulla päällystetystä designpöydästä, se puoli, jossa Lottie syö lasten kanssa, on pyyhitty tarkasti puhtaaksi. Quentinin puolisko kimaltelee mikroskooppisen pienistä muruista, joista illan valo heijastuu kuin murska-
tuista jalokivistä.

”Tarkoitat, että muuttaisimme maalle”, Quentin sanoo.

”Niin.” Lottie tuijottaa valkoista posliinikulhoa, jossa spagetintähteet näyttävät pyörteilevän punaisessa kastikkeessaan kuin katoaisivat näillä hetkillä viemäriin.

Kielen päälle nousee kymmeniä katkeria syytöksiä, mutta ne nie-laistaan takaisin. Kumpikin on verisesti loukkaantunut toiselle, mutta ei voi mitään – heidän on pakko keskustella.

Koko maailma on synkän pilven varjossa. Vielä aivan äskettäin tun-tui kuin elämä olisi loputonta nousukiitoa. Nyt kaikki syöksyvät alas hurjaa vauhtia, eikä kukaan tiedä, milloin putoaminen lakkaa. Pankit ovat pettäneet, yrityksiä on kaatunut, ja miljoonat ihmiset ovat me-nettäneet uskonsa parempaan tulevaisuuteen. Kaikki ovat huolissaan. Joillakin menee edelleen yhtä hyvin, jopa paremmin kuin ennen, mutta useimpien tulot ovat kutistuneet ja tulevaisuuden haaveet karisseet sen myötä.

Brittiläisen arkkitehdin rutiineihin kuuluu herätä uhmakkaana, tehdä päivät pitkät kompromisseja ja nukahtaa stressaantuneena.

Lottie on parhainakin aikoina tuhlannut viikkoja projekteihin, jotka ovat sittemmin peruuntuneet, koska asiakas on muuttanut mielensä. Kokemus on opettanut, ettei mitään rakenneta ilman sopuratkaisuja – mutta avioliitoltaan hän odotti silti enemmän. Samoin kuin vastasyntynyt odottaa äidinmaidon maistuvan makealta, onnelliseen liittoon syntynyt lapsi on täysin valmistautumaton ristiriitoihin. Niinpä Lottiekaan ei arvannut, millaisen riskin otti naidessaan Quentinin – vaikka toimittajan rutiineihin kuuluu tunnetusti herätä optimistisena, ottaa päivät rennosti ja nukahtaa tyytyväisenä.

Tyhmydestä rangaistaan, Lottie ajattelee. Toisaalta Quentin ei ole ollut koskaan väkivaltainen eikä epäsiisti eikä saita, ja moni mies on näitä kaikkia ja paljon muutakin. Alkuaikoina Quentin toi hänen elämänsä väriä, iloa ja huumoria, ja hän itse muutti Quentinin elämä rauhallisempaan, järjestelmällisempään ja syvällisempään suuntaan. He ovat kiinnostuneet monista samoista asioista, ja molemmat ovat opettajien lapsia. Ristiriidat ovat kuitenkin osoittautuneet niin jyrkiksi, ettei sovintoon enää päästä.

Työ on muovannut Quentinin niin kuin vuoka muovaa kakun. Ilman työtään hän on taipuvainen masennukseen, ärtyisyyteen ja haluttomuuteen. Hän on älykäs, lahjakas, monipuolinen ja kunnianhimoinen toimittaja, ja hän osaa väistellä taitavasti sekä vasemmiston sapekkua ja ylimielisyyttä että oikeiston juonikkua ja hyökkäävyyttä. Häntä on koskeltu eri lehtiin lähes kolmekymmentä vuotta. Hiljattain hän menetti kuitenkin työnsä, ja hänestä tuntuu kuin hän olisi lakanut olemasta. Ihmiset, jotka hän on tuntenut opiskeluajoilta saakka, väistävät hänen katsettaan vastaan tullessaan. Hän on uransa romahduttamisesta vähintään yhtä katkera kuin Lottie avioliitostaan.

Tämänpäiväinen kriisi sai alkunsa tyyppillisestä laiminlyönnistä: Quentin oli unohtanut uusia heidän pysäköintilupansa. Ajoneuvojen veroista ja huolloista huolehtiminen tapasi aina olla hänen panoksensa kitkattoman perhe-elämän eteen, mutta muutettuaan pois perheen yhteisestä kodista hän unohti koko lupa-asian. Sen seurauksena hän sai

parkkisakon, ja se jäi maksamatta. Sitten sakko kasvoi korkoa ja kohosi nopeasti satoihin puntiin, jotka jäivät nekin maksamatta, koska hän oli joko liian vihainen tai liian kärsimätön hoitaakseen asian. Niinpä varhain tänä aamuna kaksi sinnikästä ulosottomiestä keplotteli itsensä ovesta sisälle ja vaati heiltä tuhannen punnan arvosta tavaraa velan kuittaamiseksi. Lottie antoi heille taulutelevision, kalmankalpeana yöpuvussaan, ja Quentin moottoripyöränsä.

”En käsitä, miten kukaan voi tulla tänne tekemään tuollaista. Meidän kotiimme”, Lottie sanoo hiljaa, etteivät lapset kuule.

”Eihän tämä meidän ole.” Quentin on itsekin järkyttynyt. ”Pankki omistaa osan, jos muistat.”

Lottie ja Quentin Bredin huomaavat ensimmäistä kertaa elämässään olevansa köyhiä. Ja ensimmäistä kertaa elämässään heitä pelottaa. Molempien katse on aina suuntautunut hieman yläviistoon, ja jos he ovat kiinnittäneetkin huomiota köyhyyteen, niin pääasiassa sen aiheuttaman rumuuden vuoksi. Ennen tätä päivää heille ei ole juolahtanut mieleenkään, miten nopeasti kaksi uraihmistä voi menettää yhdessä rakentamansa etuoikeutetun elämän. Kumpikin on hankkinut akateemisen tutkinnon, tehnyt lujasti töitä, säästänyt, maksanut veronsa ja onnistunut hankkimaan kultaisen lipun parempaan elämään: oman talon Lontoosta. Sen, mitä jokainen tässä maailmassa himoitsee. Ja vaikka he asuvat alueella, jota taannoin pidettiin epämuodikkaana ja rähjäisenä, talo on nykyisin lähes miljoonan punnan arvoinen. Naurettavan arvokas.

Ennen kuin talouden laskusuhdanne paheni taantumaksi ja taantuma lamaksi, heille oli itsestään selvää, että heidän lapsensa kävisivät yksityiskouluja, heidän terveytensä olisi vakuutettu, heidän lomansa olisivat eksoottisia ja heillä olisi kaikki pääkaupungin tarjoamat älylliset viihdykkeet käytettävissään. Heidän viiden makuuhuoneen talonsa, kaksien ansiotulojen ja parin onnenpotkun yhteissumma, on noussut arvossa useilla tuhansilla punnilla, vaikka sijaitseekin Randolph Avenuen väärässä päässä. Britannian historian onnekkaimman

sukupolven edustajina he ovat ehkä syllistyneet itsერიითისუთენ, mutta eivät he ole ainoita.

Oman kodin ostaminen ja kunnostaminen herättää tunteita, jotka muistuttavat melko läheisesti romanttista rakkautta – ainakin heidän tapauksessaan, sillä tässä talossa, entisessä ränsistyneessä täysihoitolassa, he olivat vähän aikaa lähes täydellisen onnellisia. Täällä he järjestivät iloisia juhlia, ottivat pitkiä kylpyjä ja täyttivät suuria jääkaappeja, ja tänne he palasivat helpottuneina lomiltaan. Tämä uudelleen rapattu, uudelleen maalattu ja uudelleen sisustettu talo oli heidän lumotun liittonsa kolmas osapuoli. Kun he ottivat 100 000 punnan ylimääräisen lainan saadakseen kolme uutta kylpyhuonetta, tilavamman keittiön, uudet kokolattiamatot portaisiin sekä mittojen mukaan teetetyt kirjahyllyt ja kaapistot, ajatus tuntui täydellisen järkevältä. Toisin on nyt, kun molemmat ovat työttömiä.

”Meidän on *pakko* muuttaa.” Lottien silmät täyttyvät kyynelistä, vaikka hän päätti vakaasti pysyä lujana. Hän katsoo pois päin.

Quentin on väsynyt ja kyllästynyt. Koko katastrofi on yhtä paljon Lottien syytä kuin hänenkin. Stellan syntymän jälkeen Lottiesta tuli kuin toinen ihminen. Nainen, joka ennen nautti niin kiihkeästi rakastelusta, oli kuukausien ajan alituisesti väsynyt, innoton ja huonovointinen, ja Quentin oli kiitollinen, että sattui elämään nettipornon aikakaudella. Lopulta hän oli siitä huolimatta kuin nälkään nääntyvä mies, jolle tarjotaan grillipihviä ranskalaisilla. Useimmat muutkin miehet sortuvat näissä olosuhteissa, mutta hän ei missään vaiheessa tarkoittanut loukata vaimoaan.

”Se oli vain seksiä. Niillä naisilla ei ollut mitään merkitystä”, hän oli sanonut tiedostaen, miten banaaleilta sanat kuulostivat.

”Eikö minullakaan ole mitään *merkitystä*? Eikö lapsillasiakaan ole mitään *merkitystä*?”

Vaimon viha ja ahdistus yllättivät Quentinin, sillä hän oli luullut, että Lottie hillitsi itsensä aina täydellisesti. Yhtäkkiä tästä tulikin rai-votar, joka itki ja huusi ja jopa haukkui – hänen kollegoidensa suureksi

huviksi – yhden hänen rakastajattaristaan kesäjuhlissa, jotka hänen silloinen lehtensä oli järjestänyt. Hän itse pakeni häpeään, joskaan ei katumuksen, saattamana uuteen työpaikkaan Yhdysvaltoihin, ja Lottie jäi lasten kanssa Englantiin. Seuraavat kolme vuotta Bredinit viettivät yhdessä vain muutaman joulupäivän ja kireätunnelmaisen kesäloman – ja esittivät tyttärilleen, että kyse oli vain tilapäisestä järjestelystä. Kun Quentin palasi lopulta potkut saatuaan kotimaahan, hän huomasi, ettei Lottie ollutkaan vaihtanut lukkoja, ja muutti viipymättä takaisin. Elämä on ollut siitä lähtien äärettömän kiusallista, mutta hän ei suostu lähtemään.

”Minä en hanki toista asuntoa enkä muuta hotelliin vain siitä hyvästä, että sinun ylpeyttäsi on loukattu.”

”Sitä loukkausta sanotaan aviorikokseksi, Quentin. Ja sitä luvataan välttää, kun mennään naimisiin, jos vielä muistat.”

Lottie ei enää kyönelehti, mutta hänen halveksuntansa tuntuu murskaavalta. Vaikka Quentin on onnellinen saadessaan asua taas lasten luona, hänen on vaikea kestää tilannetta, jossa hänen kaikkien tekojensa oletetaan automaattisesti johtuvan mahdollisimman itsekkäistä syistä. Toistaiseksi hänen on silti pakko asua täällä, nukkua työhuoneen sohvalla, koettaa hankkia freelance-töitä ja antaa vaimonsa lyhentää heidän lihavana vuosina ottamaansa asuntolainaa. Tosin sekin suunnitelma on nyt kariutunut, kun myös Lottie on jäänyt työttömäksi.

Lottie katsoo irtisanomisensakin johtuvan miehestään. Hän olisi todennäköisesti pitänyt työnsä, ellei olisi ollut niin ahdistunut avioliittonsa hajoamisesta. Nyt hän on menettänyt kaiken. Arkkitehdin ammattiin vaadittiin pitkät opinnot ja vuosien harjaantuminen, ja hän nautti talojen suunnittelusta jo silloin kun sai lapsena ensimmäisen Lego-paketinsa. (Se oli tarkoitettu hänen serkulleen Justinille, mutta Justin oli paljon kiinnostuneempi siskonsa lahjasta, vaaleanpunaisesta balettipuvusta.) Uran menetys tuntuu hänestä kuin pudotukselta pohjattomaan kuiluun. Heillä ei ole enää rahaa tyttöjen koulumaksuihin, ja ennen kaikkea hän on huolissaan pojastaan. Xan ei päässyt

opiskelemaan Cambridgeen, ja vaikka opiskelupaikan saaminen on aina onnenkauppaa, poika veti vihoissaan ja toivottomana hakemuksensa pois muistakin yliopistoista. Häntä pelottaa hirvittävästi, että Xan ottaa epäonnistumisen liian raskaasti ja luiskahtaa kokonaan raitteiltaan. Hän on yrittänyt rohkaista poikaa hakemaan uudelleen ja samalla koettanut pitää talouden menot kurissa, etsiä tytöille uudet koulut ja näytellä reipasta, ja kaikki tämä on onnistunut vain masennuslääkkeiden voimalla.

”Pakkohan meillä on jotakin olla, mistä voi säästää.” Quentinin ääni on muuttunut hämmentyneen valittavaksi. ”Jos annat vain potkut siivoojalle?”

Lottie hymyilee voipuneena. ”Annoin jo, kuukausia sitten.”

”Vai niin.” Quentin ottaa kulauksen viiniä. ”Se selittää ryppyiset paidani. Entäs tyttöjen koulut?”

”Elämme juuri ensi lukuvuoden ennakkomaksujen palautuksilla.”

”Eikö joku paikallinen peruskoulu ottaisi heidät avosylin vastaan?”

Lottie irvistää. Hän vaivaantuu aina tällaisista oletuksista.

”Ei. Kaikissa on liikaakin oppilaita.”

Miksi oikein menin hänen kanssaan naimisiin, Quentin miettii itsekseen.

Ensimmäisen vaimonsa rahojen ansiosta hän sai aikoinaan – pikavauhtia solmitun avioliiton ja vielä pikaisemman avioeron jälkeen – mahdollisuuden ostaa kerrostaloyksiön Camdenista kultaisella 80-luvulla. Sen jälkeen hän ratsasti kiinteistöbuumin harjalla, vaihtoi aina isompaan ja parempaan, kunnes omisti nelikymppisenä mukavan kaksion Islingtonissa. Joten mikä Lottiessa sumensi hänen itsesuoja-luvaistonsa? Kyse ei ollut kauneudesta, sillä Lottie näytti – tai näyttää ainakin nykyisin – häntä vanhemmalta, vaikka on kymmenen vuotta nuorempi. Lisäksi Lottie ärsyttää häntä enemmän kuin kukaan muu, jonka hän on eläissään tavannut, omaa isää lukuun ottamatta, ja mitä myrtyneemmältä Lottie näyttää, sitä tymeämmältä tämä vaikuttaa.

”Haluan vain, että tämä kidutus loppuisi.”

”Samoin. Työhuoneeni sohvassa tuntuu olevan sekä herne että piikkipatja.”

”Jospa siellä on omatuntosi”, Lottie keksii kerrankin lohkaista.

”Koetan vain ajatella järkevästi –”, Quentin aloittaa, mutta liian myöhään. Molemminpuolinen raivo alkaa jo kukkia kuin sinilevä rantavedessä.

”Jos olisit ajatellut järkevästi, emme olisi nyt tässä kurimuksessa. Silloin meillä olisi ainakin toisemme.”

”Aivan, on tässä jotain hyvääkin.”

Lottie hillitsee itsensä väkisin ja palaa pääasiaan. ”Meidän täytyy panna tämä talo vuokralle ja vuokrata itsellemme halvempi asunto.”

Quentin täyttää lasinsa uudelleen.

”Kyllä me kumpikin vielä saamme töitä.”

”Emme saa”, Lottie sanoo. ”Emme välttämättä enää ikinä. Entinen elämä on nyt ollutta ja mennyttä. Jos meillä on oikein, oikein paljon onnea, kiinteistömarkkinat piristyvät ja saamme tästä talosta sen verran, että sillä hankkii molemmille oman asunnon. Mutta siihen menee vähintään vuosi, ja se aika täytyy asua jossakin muualla.”

”Mitä tästä nettoaisi, jos tämän panisi vuokralle? Neljä tonnia kuussa?” Quentin murahtaa.

”Jaa se kahdella ja vähennä päältä verot ja välittäjän palkkio. Meille jäisi tarpeeksi lainan lyhennyksiin ja halvemman asunnon vuokraan, mutta todennäköisesti ei ihan tarpeeksi elämiseen.”

”*Elämiseen?*”

”Niin, Quentin. Jollain meidän täytyy eläkin, vaikka asuisimme kuinka kaukana korvessa. Onneksi meillä on edes sellainen optio.”

”Entä Ranska?”

Kuin lapselle puhuisi, Lottie ajattelee. ”Ei. Euro on liian epävarma vaihtoehto. Sen sijaan tarjolla on Devon.”

Quentin katsoo häntä tyrmistyneenä. ”Sinne minä en palaa.”

”En ymmärrä miksi. Vanhempasi haluavat varmasti nähdä sinua enemmän.”

”Lottie, tiedät yhtä hyvin kuin minäkin, että minun työssäni on oltava *täällä*. Täällä Lontoossa, missä kaikki tapahtuu.”

”Se on ainoa ratkaisu.”

Quentin voi lievästi pahoin. ”Sinulla ei ole aavistustakaan, millaista on asua maalla, varsinkaan Devonissa. Jos pysähdyt hetkeksikin paikallasi, varpaiden väleistä kasvaa sieniä. Siellä sataa jatkuvasti. Eikä siellä pidetä muukalaisista.”

”Emmehän me ole täysin muukalaisia, koska vanhempasi asuvat siellä. Tytöt voivat käydä kivaa kyläkoulua, ja Xan löytää varmasti töitä.”

”Mutta kumpikaan meistä ei *ikinä* saa töitä sieltä.”

”Netti on olemassa, ja Exeteristä pääsee junalla Lontooseen. Voisit käydä sieltä töissä, jos on tarpeen.”

”Niin kuin sinulla olisi hajuakaan toisten ihmisten elämästä.”

Lottien posket punehtuvat, mutta hän ei vastaa.

”Voin harkita asuvani siellä yhden vuoden.” Quentin miettii hetken. ”Sillä ehdolla, että saan oman huoneen.”

”Entäs Xan?” Lottie kysyy. ”Ei hänkään voi nukkua tyttöjen kanssa. Hän on jo nuori mies.”

”Eli tarvitaan vähintään neljä makkaria.”

”Itse asiassa sekin onnistuu. Yksi maatalo on saatavilla juuri nyt.”

Quentin katsoo häntä syvästi epäluuloisena. ”Onko sinulla jo talo katsottuna?”

”Se on Trelornin lähellä, vähän matkan päässä kylästä nimeltä Shipcott. Minulla on kuvia tässä koneella. Neljä makuuhuonetta, iso keittiö, upeat maisemat ja mikä parasta, uskomattoman halpa vuokra. Äitisi mukaan se on ihastuttava paikka.”

”Jos hän niin sanoi, niin varaudu kammottavaan röttelöön.”

Quentin tuntee Devonin perinteiset pitkätalot: kaikki on rakennettu samalla kaavalla paksukalloisille maahisille, eikä tämä näytä poikkeavan joukosta. Pitkä L:n muotoinen valkoiseksi rapattu olkivatsitalo, katteena ruokojen sijasta liuskekiviä, joita taatusti irtoilee talvisaikaan. Niitä rakennuksia, joita kaupunkilaishölmöt pitävät

romanttisina mutta joissa on ylen määrin kosteutta, rottia, lepakoita ja kattoparruja, kuten kuka tahansa maaseudun elämää tunteva tietää. Sisätilojen kuvissa näkyy lukuisia mäntykalusteita sekä laventelinvärinen kylpyhuone, noin vuosimallia 1972.

”Entä se paikallinen alakoulu?”

Lottie klikkaa opetusministeriön arviota. ”Arvosana erinomainen. Paljon ulkoilutilaa, tarpeeksi opettajia ja vain noin yksitoista oppilasta luokkaa kohti. Lontoossa tästä saisi maksaa pitkän pennin.”

Niin, ja se olisi joka pennin arvoista, Quentin ajattelee.

”Miten paljon se vuokra on?” hän kysyy.

”Viisisataa puntaa.”

”Viikossako?”

”*Kuukaudessa.*”

Tieto yllättää jopa Quentinin. ”Sitten siinä talossa on jotain vikaa.”

”Siellä ei ole keskuslämmitystä, ja meidän pitää sitoutua maksamaan koko vuodesta. Mutta meillä ei ole varaa nirsoilla. Ei vain ole”, Lottie sanoo. ”Eikä se enää onnistukaan.”

”Mikä ei onnistu?”

”Löysin meille jo vuokralaiset.” Quentinin ilme on niin pöyristynyt, että Lottie melkein nauraa. ”Kanadalainen juristipariskunta muuttaa tänne ensi kuussa. Ellet halua palauttaa heidän maksamaansa vuokratakuuta?”

Asia on siis sovittu.

”Siitä tulee hauskaa, ihan totta”, Lottie sanoo lapsille seuraavana päivänä. ”Maalla asuminen on suuri seikkailu meille kaikille.”

Quentin lisää: ”Ja maalla voi huutaa rauhassa kauhusta. Kukaan ei kuule.”

Kymmenen vihreää pulloa

Istuessaan kahvilan terassilla Highgatessa Lottie yrittää näyttää normaalilta. Niin pahalta kuin hänestä tuntuikin menettää miehensä, oli loputtomasti pahempaa saada tämä takaisin.

Quentinin paikallaolo raivostuttaa häntä päivän jokaisena hetkenä, aamusta iltaan, yhdessä asumisesta puhumattakaan. Kun tämän uskottomuus selvisi hänelle aikoinaan, järkytys oli aluksi niin valtava, että hänen oli vaikea edes hengittää, mutta nykyisin he riitelevät jatkuvasti, periaatteessa aina samasta aiheesta, ja samoja argumentteja pyöritetään loputtomiin kuin pyykkejä kuivausrummussa. Hän syyttää Quentiniä pinnallisuudesta, irtosuhteista, vastuuttomuudesta ja valehtelusta. Quentin taas väittää, että hän on sosiopaatti, frigidi ja planeetan pahin kontrollifriikki.

”Sinä haluat vain pitää kaikki talutusnuorassasi.”

”Uskollisuus ei ole talutusnuorassa olemista.”

”Sinulle on mahdotonta olla uskollinen.”

Tuntuu äärettömän tuskalliselta inhota ja halveksia ihmistä, jota on ennen ihailut ja rakastanut. Lottie on käynyt läpi kurjuuden jokaisen vaiheen. Hän on etsinyt epätoivoisesti todisteita siitä, että Quentin voisi vielä rakastaa häntä. Hän on kuvitellut pitkälle menevissä seksuaalisissa fantasiaissaan, mitä Quentin on tehnyt toisten naisten kanssa. Hän on harkinnut vihoissaan sekoittavansa tämän ruokaan lasimurskaa. Hän on miettinyt, voisiko liitto olla vielä pelastettavissa, jos Quentin kävisi terapiassa. Hän on halveksinut itseään, koska ryhtyi alun perinkään koko suhteeseen. Hän on pohtinut, tulisiko Quentin

järkiinsä, jos hän olisi kostoksi jonkun toisen miehen kanssa. Nyt hän haluaisi vain lakata tuntemasta. Hän vatvoo avioliittoaan lähes yhtä paljon kuin köyhyyttään, toisin sanoen koko valveillaoloaikansa. Ilmeisesti Quentin rakastaa heidän tyttäriään, mutta muuta puolustettavaa hänessä ei ole. Sitä paitsi hän väittää, että Lottie on kääntänyt tytöt häntä vastaan.

”En ole. Teet sen ihan itse aina kun huudat minulle.”

”Miten niin? Sinähän se täällä huudat, en minä.”

Quentinin ärsyttävimpiä taktiikoita on väittää, että hänen kammottava käytöksensä on vain Lottien kuvitelmia. Toinen yhtä ärsyttävä väite on seuraava:

”Tuollainen epäluuloisuus on jo sairasta.”

Lottien on vaikea uskoa, miten alas ennen niin rakas ihminen voi vajota ja miten paljon tämä pystyy vieläkin satuttamaan häntä. Hän haluaisi vain ryömiä kivenkoloon ja nukkua sata vuotta, mutta lasten takia hänen on pakko koota tahdonvoimansa viimeisetkin rippeet ja jatkaa eteenpäin, vaikka se tarkoittaa, että hänen on jätettävä taakseen Lontoo ja lähes kaikki tuntemansa ihmiset, mukaan lukien äitinsä.

Kukaan ulkopuolinen ei osaa kuvitella hänen tilannettaan, jos ei ole itse käynyt läpi samoja asioita. Hän on purkanut huoliaan serkulleen Justinille, joka alun perin esitteli hänet Quentinille, ja entiselle koulukaverilleen Hemanille, jonka juristiystävä Polly Noble löysi hänelle avioeroihin erikoistuneen asianajajan. He ovat kuunnelleet ymmärtäväisesti ja ehdottaneet, että hän kävisi psykologin juttusilla, mutta hänellä ei ole varaa siihenkään. Irtisanomiskorvauksesta on jäljellä enää vajaat kaksi tuhatta puntaa, ja hänelle on tärkeintä varmistaa, että lapset säästyvät pahimmalta.

Lottie on kuitenkin sitkeä luonteeltaan, englantilaisempi kuin englantilaiset itse (toisin sanoen puoliksi saksalainen). Hänen pomonsakin sanoi, kun antoi hänelle potkut huhtikuussa:

”Sinä olet lujaa tekoa, Lottie. Tiedän, että sinä pärjääät.”

Mies tarkoitti luottavansa siihen, ettei hän puhkeaisi kyyneliin eikä haastaisi firmaa oikeuteen perusteettomasta irtisanomisesta. Hänelä on sellaiset kilvenmuotoiset kasvot, jotka näyttävät aina tyyniltä, mutta nykyisin hän on niin vihainen niin monesta asiasta, että huomaa usein hyräilevänsä ”Kymmentä vihreää pulloa”.

*Jos yksi vihreä pullo
sattuisi putoamaan...*

Yhdessä pullossa Lottiella on murheet pojastaan. Hän ajattelee kaikkia projekteja, joista hän on kieltäytynyt, ylennyksiä, joista hän on luopunut, ja asiakkaita, jotka hän on suututtanut vain tukeakseen Xania, esikoistaan, isätöntä ja vielä joitakin vuosia sitten ainoaa lastaan. Xan on lahjakas, ystävällinen, komea ja ahkera poika, joka sai alkunsa vahingossa, mutta se vahinko osoittautui siunaukseksi. Nyt poika vihaa häntä.

”Painu hemmettiin sieltä! Jätä minut rauhaan!” Xan karjuu aina kun hän koputtaa tämän huoneen oveen. Pojan tukka on yhtä takkuista pehkoa, ja Lottie pelkää, että hän on vakavasti masentunut. Hänen kaksi parasta kaveriaan pääsi kumpikin haluamaansa opinahjoon: Hemanin poika Bron Lontoon yliopiston lääketieteelliseen tiedekuntaan ja Dylan Oxfordiin opiskelemaan filosofiaa. Xan ei aio hakea enää minnekään.

”Mitäs siitä, jos Xan olisi laiska, mutta hän on niin lahjakas ja teki niin lujasti töitä”, Lottie sanoi äidilleen Martalle. ”Olen koettanut sanoa, ettei Cambridge ole ainoa vaihtoehto, että kaikki Russell-ryhmän yliopistot ovat loistavia, mutta hän ei kuuntele. Hän on aina vaatinut itseltään liikaa, ja nyt hän ajattelee, että syy on minun avioliitossani tai siinä, että hänet pantiin yksityiskouluun, tai siinä, että hän on tummaihoisen tai vain liian tylsä ihminen.”

”Tiedän, mutta tulet hulluksi, jos mietit tuollaisia”, hänen äitinsä sanoi. ”Älä menetä uskoasi.”

”Uskoa mihin?”

”Poikaasi. Et voi pelastaa häntä. Hänen täytyy pelastaa itse itsensä.”

Marta on itsekin uhrannut runsaasti aikaa ja vaivaa tyttäreo-poikansa kasvatukseen. Lottie oli vasta kahdenkymmenenkolmen huomattessaan, että oli kuudennella kuulla raskaana. Hän ei tiennyt edes lapsensa isän nimeä. He olivat tavanneet isoissa juhlissa, ja hän tiesi vain, että mies oli yhtä juovuksissa kuin hänkin ja vastustamattoman komea. Tuntui kuin hän olisi kohdannut jonkin kreikkalaisen mytologian jumalan, joka ilmestyi tyhjästä ja katosi jäljettömiin. Kaikki oli vieläkin nöyryyttävämpää siksi, että hän oli viimeinen ihminen, jonka kukaan olisi luullut hankkivan lehtolapsen. Marta remontoit talonsa yläkerran pieneksi huoneistoksi, vähensi omia töitään ja huolehti lapsesta, jotta Lottie sai suorittaa arkkitehdin opinnot loppuun. Xan etsi koulupäivän päätteeksi aina Martan kasvoja vanhempien joukosta, ei Lottien.

”Jos hän vain pääsisi opiskelemaan, kaikki muu tuntuisi vähemmän pahalta”, Lottie murehtii.

”Voi kultaseni, nuorena voi olla hyväksikin, ettei kaikki suju kuin vettä vain.”

Hyvähän Martan on puhua, Lottie ajattelee. Hänen äidillään on niin ylenpalttisesti itseluottamusta, että hän miettii välillä, onko tämä kahminut hänenkin osuutensa. Onhan sellaisiakin perheitä, joissa yhdellä tuntuu olevan kohtuuttomasti onnea ja toisille jää tuskin mitään. Mutta Marta rakastaa Xania kiihkeästi ja ehdottomasti, hyvin eri tavalla kuin Lottie, jonka mielestä rakkaus ja huoli liittyvät erottamattomasti yhteen. Mistä muusta syystä sanalla ”huolehtia” olisi kaksi merkitystä? Xanin mielestä hän on tyypillinen helikopteriäiti.

”Minä koetan vain suojella sinua.”

”Et sinä voi. Sitä paitsi se juna meni jo. Silloin kun menit naimisiin isukin kanssa.”

Kahdessa seuraavassa pullossa ovat Stella ja Rosie, isänsä itsekkyyden viattomat uhrat. He ovat niin nuoria, että ovat lähes läpikuultavia, kuin pikkuruisia kotiloita. Lottie näkee kaikki tunteet, jotka heidän sisällään sykkivät.

”Mutta miksette te enää rakasta toisianne? Miksette voi lakata riitelemästä?” Stella kyselee.

”Emme vain voi”, Lottie tapaa vastata. Vaikka hänen mielensä tekisi sanoa: ”Koska isänne on alhainen ja petollinen häntäheikki.” Se hänen täytyy kuitenkin niellä. Hänen täytyy kärsiä kuin sadun sankaritaren ja vaieta urhoollisesti. Satuja tytöille onkin seipitetty ahkerasti. Niin paljon, että vanhempien keskinäisen inhon syy on heille varmasti yhtä suuri mysteeri kuin rakkaus itse. Quentin on kirjoittanut kohta kolmiosaisen romaanisarjan omien tekojensa puolustukseksi – Lottie on niin kyllästynyt siihen. Mutta mitä heidän tyttärensä uskovatkin tai ovat uskomatta, tunne-elämän vauriot ovat varmasti kauaskantoisia. Kaiken tapahtuneen seurauksena molemmat menettävät lapsuusajan tärkeät ystävyysuhteensa kotona Lontoossa ja joutuvat Shipcotton ala-asteelle, jossa kaikki ovat uppo-oujoja.

”En ikinä saa yhtä hyvää kaveria kuin Bella, en ikinä”, Stella nyhytti kerran. ”Miksen minä voi jäädä tänne?”

”Koska isä ja minä emme ole täällä huolehtimassa sinusta, kullamuru.”

”Miksen sitten voi jäädä yksinäni?”

”Koska tänne Lontoon taloon muuttaa toinen perhe vuokralle ja me muutamme uuteen kotiin Devoniin. Maalla on, katsos, halvempaa asua.”

”Johtuuko se siitä, ettei kukaan halua asua siellä?”

Rosie ei kysele kärkeviä kysymyksiä. Hän vain herää yöstä toiseen patja ja yöpuku läpimärkinä pissasta ja haluaa äidin sänkyyn nukkumaan. Lottiella on kolmelta aamulla kaksi vaihtoehtoa: joko hän nousee ylös, riisuu lapsensa ja vaihtaa tälle petivaatteet tai antaa tämän nukkua vieressään löyhkäävänä ja levottomana.

Neljännessä pullossa on Lottien jäytävä suru siitä, että hän menetti työpaikkansa ja sen myötä vähäisetkin rippeet itsekunnioituksesta ja mahdollisuuden mielekkääseen tulevaisuuteen. Kaikista turhauttavista ongelmistaan huolimatta rakennusten suunnittelu

ei ole hänelle vain ammatti vaan myös kutsumus, ja hän rakasti työtään.

Viidennessä pullossa on se tosiseikka, että hän on 42-vuotias. Biologia on siitä julmaa, että jos hän joskus löytääkin uuden miehen, tämä on luultavasti seitsemänkymppinen, koska mies ei koskaan etsi samanikäistä kumppania. Eikä ole kovin lohdullista, että Quentin, joka on häntä kymmenen vuotta vanhempi, on edelleen komea, kun taas häntä voi kehua korkeintaan siitä, että hän on karistanut raskauskilonsa ja mahtuu jälleen opiskeluaikaisiin vaatteisiin.

”Ihmiset kyselevät, onko minulla syöpä”, Lottie valittaa tavatessaan serkkunsa Justinin.

”Nuppuseni, sitä sanotaan erodieetiksi.”

”Älä sinä vain mene naimisiin Sebastianin kanssa. Avioliitto on puhdasta hulluutta. Ajattele vaikka siskoasi, joka on nyt sidottu siihen keikariin.”

”Lottie, me haluamme naimisiin samasta syystä kuin sinäkin aikoihin. Olemme rakastuneet toisiimme ja haluamme myös sen oikeudellisen aseman, joka kiellettiin meiltä satojen vuosien ajan.”

Justin ja hänen tuleva miehensä ovat niin samannäköiset, että Lottien mieleen tulevat Tittelitom ja Tittelityy. Heillä on pieni talo Stoke Newingtonissa, ja molemmat pursuavat onnea.

”Justin-kulta, olen aina toivonut, että löydät tosirakkauden jonkun arvoisesi ihmisen kanssa, mutta tuskin tosirakkautta on olemassakaan.”

”Kurja nähdä sinut noin maassa. Mutta onni odottaa vielä sinuakin.”

”Onnesta vouhotetaan aivan liikaa. Meidän pitäisi pyrkiä olemaan itsenäisiä. Se on kaikkein olennaisinta.”

Lottiella on myös pitkä rivi vihreitä pulloja, joissa kiehuu ja kuplii myrkyllisiä mietteitä Quentinin tyttöystävistä, joita hän ei saa ajatella, koska he ovat pohjimmiltaan syyttömiä. Vaikka onkin halpamaista seurustella naimisissa olevan ihmisen kanssa, kukaan tyttöystävistä ei

”Mustan komedian ja psykologisen trillerin erinomaisen viihdyttävä yhdistelmä.”

– *Saga*

Quentin ja Lottie Bredinin avioliitto on karilla, mutta heillä ei ole varaa erota. Molemmat ovat menettäneet työpaikkansa, joten heidän on jätettävä Lontoon-asuntonsa ja muutettava kolmen lapsensa kanssa pieneen taloon Devonin syrjäiseen kolkkaan.

Englannin maaseutu ei tarjoa idylliä. Elämä mudan, hiirten ja riitojen keskellä koettelee koko perhettä. Talo on surkeassa kunnossa, mutta silti sen alhainen vuokra epäilyttää. Mikä on heidän uuteen kurjaan kotiinsa liittyvä mysteeri?

Hurmaavan kauniin maalaismaiseman taakse kätkeytyy köyhyyttä, kostoja, hyväksikäyttöä ja väkivaltaa, joiden varjo nousee uhkaamaan myös Bredinin perhettä.

Amanda Craig (s. 1959) on useasti palkittu englantilainen kirjailija, toimittaja ja kirjallisuuskriitikko. Hän syntyi Etelä-Afrikassa, kasvoi Italiassa ja asuu nykyään Lontoossa ja Devonissa. Ennen täysipäiväiseksi kirjailijaksi ryhtymistään hän työskenteli toimittajana mm. *Tatlerissa* ja *Sunday Expressissä* ja kolumnistina *Sunday Timesissa*, *Observerissa*, *Daily Telegraphissa* ja *Independentissä*. *Petollinen maa* on Amanda Craigin kymmenes teos.

www.minervakustannus.fi

84.2

